

‘Natuurlijk’ onvoldoende

ANTON BEYNEN*

onderscheidend

Honden- en katteneigenaren die natuurlijk en gezond met elkaar verbinden, vinden voeders met de claim ‘natuurlijk’ vaak aantrekkelijk. Natuurlijk als claim is te algemeen geworden. Daarom is steeds meer differentiatie ontstaan.

Veel mensen zien natuurlijke voeding als gezond. Zij willen op een natuurlijke wijze eten en hun huisdieren op een natuurlijke wijze voeren. Petfoodfabrikanten zijn hieraan massaal tegemoet gekomen. Ter onderscheiding binnen het marktsegment van de natuurlijke petfoods hebben fabrikanten diverse varianten ontwikkeld. Ze benutten hierbij de ruime vrijheid aangaande productiemethoden, grondstoffen en voedergehalten aan niet-essentiële nutriënten, zonder de gezondheid van honden en katten in gevaar te brengen.

Natuurlijk

Inmiddels is natuurlijk petfood ruim voorbij de status van trend. In de Verenigde Staten is ‘natuurlijk’ de

meest gebruikte marketingclaim. Voor honden- en katteneigenaren kan de term diverse betekenissen hebben, zoals vers, onbewerkt, vrij van chemisch gesynthetiseerde stoffen of wat hun dieren in het wild zouden eten. Er is geen wettelijke definitie van natuurlijk petfood. Volgens de Fediaf-definitie mag natuurlijk petfood alleen componenten bevatten waaraan niets is toegevoegd en die alleen een bewerking hebben ondergaan die de natuurlijke samenstelling behoudt. Fediaf staat het gebruik van synthetische vitamines en mineralen toe, mits dit nadrukkelijk wordt vermeld. De schappen in de dierenspeciaalzaken staan vol met natuurlijke voeders. Deze voeders bevatten syntheti-

sche vitamines en mineralen en zijn dus niet vrij van toegevoegde, chemisch gesynthetiseerde stoffen. Ze worden vaak aangeprezen vanwege het gebruik van natuurlijke anti-oxidanten. Het gaat als regel om tocoferol-extracten met opwerkingsprocedures die qua natuurlijkheid discutabel zijn.

Natuurlijke productiemethode

Binnen een natuurlijke voedingswijze past een bereiding zonder hoge en/of langdurige verhitting, zodat geen voedingsstoffen verloren zouden gaan en geen onnatuurlijke verbindingen worden gevormd. Deze opvatting heeft een waarneembare invloed op het natuurlijke petfoodsegment. Naast geëxtrudeerde droogvoeders en gesteriliseerde blikvoeders worden er in toenemende mate koudgeperste brokken, luchtgedroogde en gevriesdroogde producten aangeboden. Bij de natvoeders hebben diepvriesvoeders terrein gewonnen.

Graanvrije voeders

Een zestal argumenten wordt gebruikt om granen als onnatuurlijk te kwalificeren:

1. Honden en katten zijn carnivoren en derhalve niet toegerust om granen te eten en te benutten.
2. Granen maken geen deel uit van de natuurlijke voeding.
3. De zetmeel in granen wordt niet verteerd.
4. Er is geen nutritionele behoefte aan voedingskoolhydraten, inclusief zetmeel.
5. Granen dienen als vulmiddel.
6. Granen veroorzaken aandoeningen, zoals voedselallergie, obesitas, diabetes, artrose en kanker.

De zes argumenten zijn onjuist, tendentius en eenvoudig weerlegbaar. In antwoord op de anti-granensentimenten vormen graanvrije voeders nu een groot deel van het natuurlijke petfoodsegment. Veel van deze voe-

Veel eigenaren willen hun huisdieren op een natuurlijke wijze voeren.

ders voeren negatieve inhoudsclaims, zoals tarwe- en/of maisvrij. Er zijn graanvrije droogvoerders die gedroogde aardappel, tapioca, erwten, bonen of linzen als zetmeelbron bevatten. Er zijn ook graanvrije, koolhydraatarme voeders die weinig of geen zetmeel bevatten. Deze voeders bevatten meer eiwitten en vetten in plaats van koolhydraten.

Vlees als eerste ingrediënt

Honden- en kattenbezitters die hun dier als carnivoor zien, prefereren voeders met veel vlees en dierlijk eiwit. Ze kiezen voor voeders met een naam van een diersoort als eerste ingrediënt in de voedermiddelenlijst en verkeren in de veronderstelling dat het voeder overwegend uit vlees bestaat. Echter, het eerste ingrediënt in de voedermiddelenlijst levert niet stevast het grootste deel van de totale drogestof van het eindproduct. Het opvoeren van vlees als eerste ingrediënt is een marketingmiddel. Voor natuurlijke droogvoerders heeft dit sturing van de ingrediëntenvolgorde gestimuleerd. Bij de productie van specifieke geëxtrudeerde droogvoerders worden natte, dierlijke producten ingezet en op basis van het oorspronkelijke gewicht in de voedermiddelenlijst geplaatst. De diersoort wordt benoemd, eventueel voorafgegaan door het woord vers, maar niet door gedroogd of gedehydrerd.

Organisch

De biologische landbouw werkt niet met kunstmest of chemische bestrijdingsmiddelen. Binnen de biologische dierlijke productie krijgen de dieren biologisch voer en hebben ze vrije uitloop. Het consumeren van biologische producten past in een antroposofische levensbeschouwing. Organisch, bio- of eco-petfood bevat biologisch geproduceerde grondstoffen. Er zijn wettelijke voorschriften voor de productieketen en een keurmerk voor het eindproduct. Organische petfoods zijn niet 100 procent organisch.

Holistisch

Het woord holistisch is gerelateerd aan het holisme, een overtuiging die de wereld ziet als één systeem met alle onderdelen van de levende en niet-levende natuur als gelijkwaardig, interactief en onderling afhankelijk. De holistische geneeskunde behandelt de hele patiënt en niet alleen de waarneembare ziekte. Voor gebruik van het woord 'holistisch' op petfoodverpakking is geen regelgeving en dus geen restrictie. Holistische honden- en kattenvoeders vallen onder de natuurlijke voeders. De voeders worden wel gepositioneerd als zijnde vrij van granen, mais, tarwe of gluten. Anderzijds zijn er holistische voeders die specifieke granen, waaronder gerst en haver, als grondstof aanprijzen. De nadruk kan

Levensbeschouwing beïnvloedt petfood

Eigenaren kunnen hun levensbeschouwing, gebaseerd op een overtuiging of religie, doortrekken naar de voeding van hun hond of kat. Zo wil een vegetariër haar of zijn huisdier een vegetarisch voeder geven. In reactie hierop hebben producenten vegetarisch en veganistisch petfood op de markt gebracht. Passend bij de voedingsregels van het jodendom en de islam bestaat er een industrieel geproduceerd koosjer hondenvoeder en een halal kattenvoeder.

ook liggen op vlees als eerste ingrediënt, eiwitrijk of koolhydraatarm.

'Wilde' voeders

Voor een deel van de graanvrije, natuurlijke voeders wordt geclaimd dat ze de voeding simuleren die honden of katten in het wild zouden eten. De voeders worden getypeerd met termen als ancestraal, evolutionair, instinctief of 'biologically appropriate'. Diepgevroren en gevriesdroogde voeders kunnen rauw als extra claim voeren. Een rauw voeder zou natuurlijker zijn dan alleen het simuleren van de samenstelling van de wilde voeding. De samenstellingen van wilde voeders kunnen onderling aanzienlijk verschillen. Vergeleken met geëxtrudeerde voeders leveren diepgevroren en gevriesdroogde voeders meer vet en minder koolhydraten. Uitgedrukt als percentage van de voerenergie bevatten de verschillende productvormen vergelijkbare hoeveelheden eiwit. Deze hoeveelheid eiwit is ongeveer twee derde van de opname van wolven en zwerfkatten in het wild. ■

*Anton Beynen is werkzaam bij Vobra Special Petfoods.

Vegetarische voeders

Mensen kiezen voor een vegetarische voeding omdat zij het doden van dieren afwijzen op religieuze of ethische grondslag. Andere beweegredenen betreffen de eigen gezondheid en/of welzijns- en milieuaspecten van de dierlijke productie. Door ook hun gezelschapsdieren vegetarisch te voeren, kunnen vegetariërs zich verder distancieren van dierlijke consumptie. Niet-vegetariërs kunnen hun huisdier vegetarisch voer voorzetten vanwege een (vermeende) overgevoeligheid voor dierlijke voedermiddelen.

Industrieel geproduceerd vegetarisch of veganistisch petfood is beschikbaar. Bij de formulering moet in het bijzonder worden gelet op adequate voorziening met essentiële nutriënten, die alleen of hoofdzakelijk voorkomen in dierlijke voedermiddelen. Bij kattenvoeders gaat het om de vitamines D3, B12 en A, arachidonzuur, eicosapentaenzuur, docosahexaenzuur en taurine. Voor hondenvoeders zijn de vitamines D3 en B12 cruciaal.